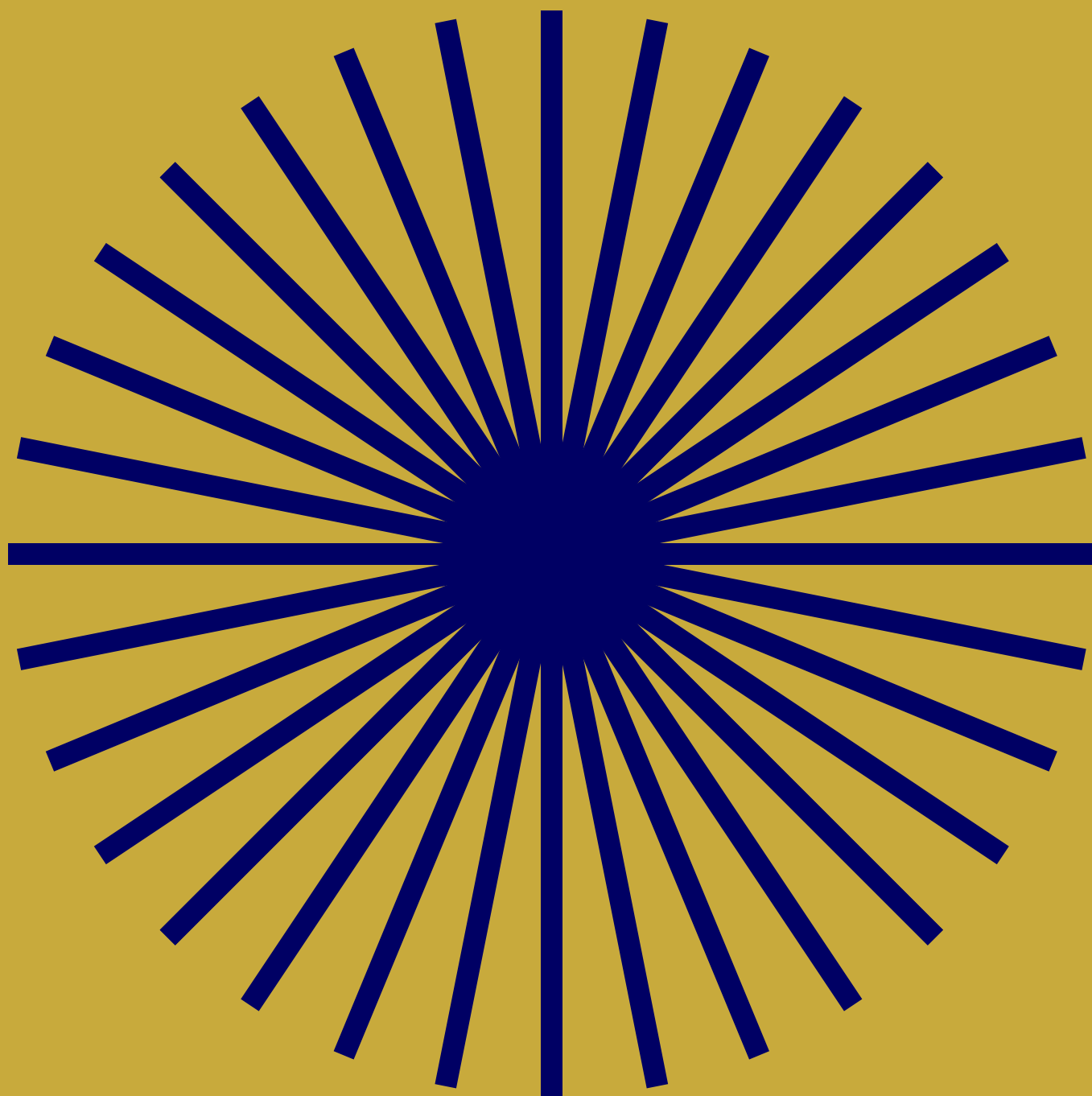

jaarverslag 2019

het
compagnie
fonds

inhoud

4	voorwoord
7	bestuursverslag
13	jaarrekening
19	toelichting behorende tot de jaarrekening 2019
23	toelichting op de balans per 31 december 2019
27	toelichting op de staat van baten en lasten over 2019
33	controleverklaring van de onafhankelijke accountant
39	participanten het compagnie fonds 2019
47	bijeenkomsten het compagnie fonds 2019
51	nieuws vanuit het museum

een open en werelds museum

2019 was een belangrijk jaar voor Het Scheepvaartmuseum. Met de realisatie van de Hoofdgalerij op de begane grond legden wij een duidelijke verbinding met ons gebouw, de collectie en de omgeving. In de Hoofdgalerij laat de tentoonstelling *Republiek aan Zee* zien hoe Nederland gevormd is als maritieme natie. De bezoeker krijgt op deze mooie plek letterlijk een doorkijkje naar buiten en ziet het naastgelegen Marineterrein waar zich vroeger de werven van de Admiraliteit van Amsterdam bevonden. Tegelijkertijd realiseerden wij ook een andere vaste opstelling, *Cartografie & Curiosa*, waarbij aan de hand van onze rijke cartografiecollectie een reis wordt gemaakt van Nederland naar de wereld en, met een greep uit de bijzondere kunstnijverheidcollectie, de wereld naar Nederland wordt gebracht.

Gelijktijdig met de opening van deze twee tentoonstellingen in mei 2019, introduceerden wij de herinrichting van het entreegebied. Een verbeterde routing laat bezoekers op een natuurlijke en efficiëntere manier het museum binnenkomen. Door het creëren van de Hoofdgalerij als startpunt van het museumbezoek wordt een duidelijke structuur aangebracht in de tentoonstellingen.

Dit was niet mogelijk geweest zonder de steun van Het Compagnie Fonds. Door als eerste deelgenoot een substantieel bedrag te schenken aan de realisering van de Hoofdgalerij, zijn er meerdere fondsen enthousiast geraakt en aan boord gekomen. Het Scheepvaartmuseum is ook een plek waar verhalen op een ontspannen manier met elkaar gedeeld worden. Met de realisatie van Het Compagnie Dek is dan ook een droom uitgekomen en kunt u nu aanmeren met uw boot, sloep of jacht op het mooiste en zonnigste plekje van Amsterdam. Zo wordt de essentie van Het Compagnie Fonds duidelijk; als vliegwiel of katalysator voor grote, bijzondere projecten van Het Scheepvaartmuseum. We zijn u als participant daar zeer erkentelijk voor.

Dat wij ons willen verbinden met, en ons bewust zijn van, een veranderende wereld om ons heen laten wij zien in de tentoonstelling *Rijzend Water* van filmmaker en fotojournalist Kadir van Lohuizen. Met publieke debatten in samenwerking met Pakhuis de Zwijger en Kadir van Lohuizen namen we stelling in het huidige klimaatdebat. In oktober opende ook de tijdelijke tentoonstelling *Strijd om het IJs* over 400 jaar Nederlandse betrekkingen bij het Noordpoolgebied; een tentoonstelling die bijzonder actueel is en die de weg omlijnt naar hedendaagse geopolitieke verhoudingen.

Juist door de collectie context en diepgang te geven en daarmee verhalen in perspectief te plaatsen is Het Scheepvaartmuseum een plek waar mensen met elkaar in gesprek gaan, ervaringen delen, informatie ophalen en zich laten inspireren. Het museum ontwikkelt zich steeds meer als een instelling waar diverse doelgroepen zich thuis voelen en, nog veel belangrijker, willen bijdragen aan het maritieme verhaal dat wij met elkaar delen.

Ook is Het Scheepvaartmuseum hard bezig met maatschappelijk verantwoord te ondernemen om de ecologische voetafdruk te verkleinen. Water heeft Nederland voorspoed gebracht, maar vormt door de klimaatcrisis ook een bedreiging. Wij willen mensen inspireren door het perspectief van duurzaamheid mee te nemen in de bedrijfsvoering, de publieksprogrammering en tentoonstellingen. Vorig jaar zijn wij een programma gestart met verschillende deelprojecten, die zich richten op energiebesparing, duurzaam ondernemen, circulair inkopen, strategische samenwerking, kennisdeling en (interne) bewustwording. Het programma heeft ten doel om in 2030 een ecopositief museum te zijn, dat wil zeggen dat het museum naast het streven naar klimaatneutraal ondernemen ook bezoekers wil inspireren om zorgvuldig met de bronnen van de aarde om te gaan.

Ruim 310.000 mensen bezochten in 2019 Het Scheepvaartmuseum, waaronder meer dan 26.000 schoolkinderen - iets waar wij natuurlijk bijzonder trots op zijn. Juist in deze snel veranderde wereld proberen wij als museum op de lange termijn de maatschappelijke impact te bevorderen. En hier kun je niet vroeg genoeg mee beginnen. Onze deuren zijn gelukkig weer geopend, en we hopen u dan ook snel weer in het museum te ontmoeten.

Michael Huijser
algemeen directeur

bestuurs- verslag

Het Compagnie Fonds is het particuliere steunfonds van Het Scheepvaartmuseum. In het fonds zitten mensen met passie voor de Nederlandse geschiedenis, de maritieme collectie, het water en de watersport. Het fonds is opgericht in 2008 om toentertijd de grootscheepse renovatie van Het Scheepvaartmuseum mede mogelijk te maken. Vandaag de dag heeft de Stichting ten doel om *fondsen in te zamelen voor unieke projecten, tentoonstellingen en collectie aankopen ten behoeve van het realiseren van de doelstelling van Het Scheepvaartmuseum; het bij een zo breed mogelijk publiek de belangstelling voor en het inzicht in alle aspecten van de Nederlandse maritieme cultuur, geschiedenis en kunst, mede in internationaal verband, te bevorderen.*

Gebaseerd op de organisatievorm van de Vereenigde Oostindische Compagnie omschrijft Het Compagnie Fonds zich als een gezelschap waarin ondernemerschap, durf en visie van de participanten centraal staat. In 2019 is de structuur enigszins vereenvoudigd en het besluit genomen om de oorspronkelijke zeventien Kamers te reduceren naar vijf Kamers: De Ruyter Kamer, Maritieme Kamer, Londen Kamer, New York Kamer en de Amsterdam Kamer. Iedere Kamer onderscheidt zich middels zijn eigen identiteit of ligging. Toetreden-

de participanten worden in goed overleg in een passende Kamer geplaatst.

activiteiten en werving

Gedurende het jaar zijn er verschillende activiteiten georganiseerd voor de participanten van Het Compagnie Fonds, waaronder de Pakhuys lezing met America's Cup en Volvo Ocean Race zeiler Simeon Tienpont, de Heeren XVII Cup in Cowes, een zomerse vaartocht met het stoomschip Christiaan Brunings, de feestelijke opening van het nieuwe Het Compagnie Dek en het Jaardiner met Deltacommissaris Peter Glas als spreker.

Al deze activiteiten dragen bij aan de onderlinge verbondenheid tussen de participanten, en bieden de mogelijkheid om nieuwe participanten te introduceren en te werven. In 2019 zijn er twaalf nieuwe participanten toegetreden. De duur van een participatieperiode omvat vijf jaar en kan na iedere periode verlengd worden met nogmaals vijf jaar. Tien participanten hebben hun participatie verlengd voor een volgende periode van vijf jaar.

financiën en bijdrages

In 2019 is een totaalbedrag van € 222.232 aan het fonds toegevoegd door de bijdrages van participanten. Aan de andere kant is er een bedrag van € 450.000

opening Het Compagnie Dek, oktober 2019

onttrokken aan het fonds door de belangrijke bijdrages aan Het Scheepvaartmuseum voor de ontwikkeling van de nieuwe **Hoofdgalerij** (€ 300.000) en voor de realisatie van **Het Compagnie Dek** (€ 150.000).

Het resultaat over 2019 is derhalve negatief met een bedrag van - € 273.942 als gevolg van deze investeringen. In 2018 was het resultaat ook negatief met - € 10.670. De daling van het resultaat wordt verklaard door een hogere uitgave vanwege de ambities van Het Scheepvaartmuseum waarin o.a. vier nieuwe tentoonstellingen, de herinrichting van het entreegebied en de aanleg van Het Compagnie Dek is gerealiseerd. Het bestuur van Het Compagnie Fonds heeft besloten deze ambities van harte te ondersteunen. Het bestuur onderstreept dan ook het belang om zich actief in te zetten voor de werving van nieuwe participanten voor de continuïteit van het fonds.

Gedurende 2019 zijn de lasten voor 92,6% ten goede gekomen aan de doelstelling (tegenover 80,0% in 2018). Overige uitgaven zijn gedaan voor wervingskosten (5,9% in 2019) en beheer en administratie (1,6%). Het Compagnie Fonds is geen

financieringsverplichtingen aangegaan. De solvabiliteit en liquiditeit bedroegen per 31 december 2019 respectievelijk 97,0% en 33,5%. Het fonds heeft op 31 december 2019 een eigen vermogen van € 922.295.

bestuur

Het bestuur van Stichting Het Compagnie Fonds legt verantwoording af in de jaarrekening en het bestuursverslag. De stichting heeft een ANBI status en onderschrijft de acht principes van de nieuwe Code Cultural Governance. De toepassing van de code is vanaf 2020 een vast agendapunt voor de bestuursvergaderingen.

Het bestuur van Stichting Het Compagnie Fonds bestaat uit minimaal drie en maximaal zeven leden. De leden van het bestuur worden benoemd voor een periode van vier jaar. Na deze termijn kan éénmalige verlenging plaats vinden voor een gelijke periode. De Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum en de Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum hebben ieder het recht, om na goed overleg met het bestuur, één bestuurslid te benoemen.

Het bestuur heeft in 2019 de volgende samenstelling:

	benoeming
voorzitter Manfred Schepers	2016
vicevoorzitter Frederik Laumans (afgetreden 2019)	2015
penningmeester Robbert Sijbrandij (herbenoemd 2019)	2015
leden Rien Meppelink (benoemd door VHSM)	2016
Roos Damen	2016
Lukas Kolff	2018

Penningmeester Robbert Sijbrandij is herbenoemd voor een volgende bestuursperiode en vicevoorzitter Frederik Laumans heeft aangegeven te stoppen na zijn huidige bestuurstermijn. In 2020 komen drie bestuursleden in aanmerking voor herbenoeming.

De portefeuilleverdeling van het bestuur is als volgt:

- i. Voorzitter; strategie & Governance
- ii. Vicevoorzitter; fondsenwerving & mecenaat
- iii. Penningmeester; financiën en risico-beheersing

Alle overige bestuursleden zijn ook belast met de portefeuilles Fondsenwerving & mecenaat. In 2019 heeft er geen interne evaluatie over het functioneren van de bestuursleden plaatsgevonden, het bestuur is voornemens om dit voor 2020 te agenderen.

Stichting Het Compagnie Fonds kent een onafhankelijk en onbezoldigd bestuur. Wel mogen zij jaarlijks maximaal € 500,- aan reiskosten declareren. Hier is in 2019 geen gebruik van gemaakt. De stichting heeft geen personeelsleden in dienst. De fondsenwerving wordt verzorgd door de afdeling Development en de relatiemanager.

In 2019 is er door het bestuur van Het Compagnie Fonds tweemaal vergaderd in aanwezigheid van de Algemeen directeur en de Relatiemanager. De directeur Museale Zaken was éénmalig aanwezig.

In het najaar van 2018 heeft het bestuur van de Stichting besloten haar governance bepalingen te herzien. Zo zijn in 2019 nieuwe Statuten opgesteld, als ook een nieuw Beleidsplan en een nieuw Huishoudelijk Reglement. In de nieuwe Statuten zijn de huidige eisen die aan de ANBI status worden gesteld verwerkt. De wijze waarop toezicht wordt gehouden op het beleid en de algemene gang van zaken is vastgelegd in een Huishoudelijk Reglement.

risicobeheersing

De administratie van Het Compagnie Fonds is ondergebracht bij de afdeling Financiën van Het Scheepvaartmuseum. Het interne risicomanagement en controlesystemen van Het Scheepvaartmuseum zijn van toepassing, voor wat betreft de in- en uitgaande betalingen van de stichting. Deze beheersing wordt voldoende geacht gezien de omvang van de stichting en de frequentie van betalingen en ontvangsten.

toekomst

Het Compagnie Fonds heeft in het begin van 2020 de aankoop van twee zeldzame wandtapijten naar een ontwerp van Willem van de Velde de Oude (1611-1693) gesteund met een bijdrage van € 50.000. Het fonds was voornemens om Het Scheepvaartmuseum in 2020 tevens te ondersteunen met de realisatie van de tentoonstelling over vader en zoon Van de Velde. Wegens de corona pandemie is deze tentoonstelling uitgesteld naar najaar 2021. Het Compagnie Fonds is voornemens om Het Scheepvaartmuseum te steunen op andere vlakken waar nodig in deze uitdagende tijd.

Tot slot wil het bestuur wil iedere participant van Het Compagnie Fonds dankzeggen voor zijn of haar steun en betrokkenheid bij ons mooie museum. Wij willen ook de Directie en het hele team van Het Scheepvaart Museum bedanken voor hun inzet en enthousiasme het afgelopen jaar, en vooral in deze uitdagende COVID-19 tijden.

*bestuur Het Compagnie Fonds
(Juni 2020)*

jaarrekening

balans per 31 december 2019 (na resultaatbestemming)

	euro	euro	euro	euro
activa	31-12-2019	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2018
vlottende activa				
vorderingen	34.542		39.428	
liquide middelen	916.155		1.177.762	
		950.697		1.217.190
		950.697		1.217.190
passiva				
reserve en fondsen				
algemene reserve	25.000		25.000	
bestemmingsreserve HSM	897.295		1.171.237	
		922.295		1.196.237
kortlopende schulden				
		28.402		20.953
		950.697		1.217.190

staat van baten en lasten over 2019

	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018	begroot 2020
	euro	euro	euro	euro
baten				
baten van particulieren				
bijdragen Heeren en Dames XVII	198.567	165.000	152.373	130.000
overige bijdragen en giften activiteiten	23.665	10.000	25.537	10.000
som van geworven baten	222.232	175.000	177.910	140.000
lasten				
besteed aan doelstellingen				
toekenning VNHSM	9.200	6.000	5.659	4.500
toekenning HSM	450.000	350.000	145.000	150.000
kosten activiteiten	23.665	10.000	25.537	10.000
	482.865	366.000	176.196	164.500
wervingskosten				
provisies	399	500	0	500
kosten fondsenwerving	4.990	4.400	3.375	5.000
mutatie voorziening dubieuze debiteuren	0	0	600-	0
	5.389	4.900	2.775	5.500
kosten beheer en administratie				
accountantskosten	7.480	7.500	9.075	7.700
	7.480	7.500	9.075	7.700
saldo voor financiële baten en lasten	273.502-	203.400-	10.136-	37.700-

	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018	begroot 2020
	euro	euro	euro	euro
saldo financiële baten en lasten				
bankkosten	440	600	547	600
rentebaten	0	0	13	0
	440	600	534	600
bestemming saldo van baten en lasten				
	273.942-	204.000-	10.670-	38.300-
toevoeging/onttrekking aan				
bestemmingsreserve HSM	273.942-	204.000-	10.670-	38.300-
totale lasten	496.174	379.000	188.580	178.300

toelichting behorende tot de jaarrekening 2019

algemeen

Het Compagnie Fonds, opgericht op 8 februari 2008, gevestigd te Amsterdam, Kattenburgerplein 1. Ingeschreven bij de kamer van Koophandel onder nummer: 342.954.47. Dit verslagjaar heeft betrekking op de periode 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019.

doel van de Stichting

De Stichting heeft ten doel het inzamelen van fondsen ten behoeve van de herinrichting, in de meest ruime zin van het woord, van het Scheepvaartmuseum Amsterdam opdat het museum een “museum of excellence” wordt en kan blijven. Onder herinrichting wordt mede verstaan de restauratie van objecten en de uitbreiding van de collectie, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving RJk-C2 Kleine Fondsenwervende Organisaties. Aangezien de totale baten van Het Compagnie Fonds minder dan € 500.000 bedragen per jaar, mag de organisatie volstaan met de publicatie van een versimpelde jaarrekening.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming.

De in deze jaarrekening opgenomen begroting is gepresenteerd voor jaarrekeningdoeleinden, en wordt niet gebruikt als stuurinformatie.

gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

financiële instrumenten

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde, inclusief transactiekosten (indien materieel). Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vordering onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

reserve en fondsen

algemene reserve

De algemene reserve is gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn. Daarmee kunnen de lopende verplichtingen worden voldaan. Het bestuur heeft besloten dat het aanhouden van een reserve van € 25.000 voldoende is om zeker te stellen dat de Stichting in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen.

bestemmingsreserves

De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald, en betreft geen verplichting, het bestuur kan deze beperking zelf opheffen.

bestemmingsreserve HSM (Het Scheepvaartmuseum)

De bijdragen 'Heeren en Dames XVII' en bijdragen van derden zonder een specifiek oormerk worden aangewend ten behoeve van Het Scheepvaartmuseum. Het bestuur heeft 3 doelen geformuleerd:

- Aankoop en onderhoud collectie
- Ondersteuning realisatie tentoonstellingen
- Ontwikkeling Marine terrein

kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

baten bedrijven en Stichtingen en Heeren en Dames XVII

De bijdragen worden als baten verantwoord in het jaar waarop deze betrekking heeft.

overige bijdragen en giften

Overige bijdragen en giften worden verantwoord in het jaar waarin zij volgens overeenkomst vorderbaar zijn.

rondleiding TEFAF door conservator Kunst & Kunstnijverheid Sarah Bosmans, maart 2019

toelichting op de balans per 31 december 2019

	2019	2018
	euro	euro
vorderingen		
Heeren en Dames XVII	28.338	25.311
KBF	3.389	11.054
rente banken	-	13
overige vorderingen	2.815	3.050
totaal vorderingen	34.542	39.428

Van het openstaande bedrag op de vordering Heeren en Dames XVII staat € 8.338 open voor meer dan een jaar.

liquide middelen		
ING Bank rekening courant	307.721	119.137
ING Bank spaarrekening	182.003	181.990
ABN AMRO Bank rekening courant	410.431	10.635
ABN AMRO Bank spaarrekening	16.000	866.000
totaal liquide middelen	916.155	1.177.762

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

reserve en fondsen

	31 december 2019	resultaat- bestemming	31 december 2018
eigen vermogen	<i>euro</i>	<i>euro</i>	<i>euro</i>
algemene reserve	25.000	-	25.000
bestemmingsreserve HSM	897.295	273.942-	1.171.237
totaal eigen vermogen	922.295	273.942-	1.196.237

	2019	2018
algemene reserve	<i>euro</i>	<i>euro</i>
saldo 1 januari	25.000	25.000
resultaatbestemming	-	-
saldo 31 december	25.000	25.000

Door het bestuur is besloten dat het aanhouden van een algemene reserve van 25.000 euro voldoende is voor de dekking van risico's op korte termijn.

	2019	2018
bestemmingsreserve HSM	<i>euro</i>	<i>euro</i>
saldo 1 januari	1.171.237	1.181.907
resultaatbestemming	273.942-	10.670-
saldo 31 december	897.295	1.171.237

resultaatbestemming

Het bestuur van de Stichting heeft besloten om het resultaat over het boekjaar als volgt te verdelen:

	2019
	<i>euro</i>
afname van bestemmingsreserve HSM	273.942-
totaal resultaat	273.942-

Het vorenstaande is reeds verwerkt in de jaarrekening 2019 van de Stichting.

	2019	2018
kortlopende schulden	<i>euro</i>	<i>euro</i>
crediteuren	-	800
saldo activiteiten HCF-leden	10.563	5.176
Vereeniging Ned. Hist. Scheepvaart Museum Amsterdam (VNHSM)	9.140	5.840
accountantskosten	7.480	9.075
overige schulden	1.219	62
totaal kortlopende schulden	28.402	20.953

De kortlopende schulden zijn schulden met een looptijd van minder dan een jaar.

niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

toezeggingen bijdragen op balansdatum

Op basis van notariële akten en participatie overeenkomsten ontvangt Het Compagnie Fonds in de komende jaren de volgende bijdragen:

	<i>euro</i>
Heeren en Dames XVII	480.661
totaal	480.661

te ontvangen in:	
2020	166.661
2021-2024	314.000
	480.661

toezeggingen Het Scheepvaartmuseum

bijdrage realisatie tentoonstelling vader en zoon Van de Velde	150.000
	150.000

In verband met de Corona crisis wordt de Van de Velde tentoonstelling in het Scheepvaartmuseum een jaar uitgesteld. Voor de aankoop van 2 bijzondere wandtapijten van Van der Velde wordt een bedrag van € 50.000 toegekend.

Algemeen Nut Beogende Instelling cultuur (ANBI)

Op 2 april 2009 verkreeg Het Compagniefonds de status van Algemeen Nut Beogende Instelling, per datum van de oprichting van het Fonds 8 februari 2008. Het Compagnie Fonds is aangemerkt als culturele ANBI.

zomerse vaartocht met de
Christiaan Brunings, juli 2019

27

toelichting op de staat van baten en lasten over 2019

baten van particulieren

	2019	2018
	euro	euro
Heeren en Dames XVII		
participatieovereenkomst 1 ^e fase		
kamer 2 : Financiële Kamer	-	-
kamer 5 : Bouw & Cultuur Kamer	-	-
kamer 6 : Ondernemers Kamer	3.000	3.000
kamer 7 : Geuzen Kamer	3.000	6.000
kamer 9 : Lemsteraken Kamer	3.000	3.000
kamer 10 : Maritieme Kamer	27.000	6.000
kamer 12 : Jachten Kamer	-	3.000
kamer 14 : 's Gravenhage Kamer	-	-
kamer 15 : New York Kamer	18.000	3.000
kamer 16 : Londen Kamer	12.000	3.000
kamer 17 : Navigator Kamer	8.000	8.000
kamer 18 : De Ruyter Kamer	9.000	21.000
kamer 19 : Amsterdam Kamer	9.000	-
totaal participatieovereenkomst 1^e fase	92.000	56.000

	2019	2018
	euro	euro
participatieovereenkomst 2° fase		
kamer 1 : Vastgoed Kamer	2.000	2.000
kamer 3 : Juristen Kamer	6.000	11.000
kamer 5 : Bouw & Cultuur Kamer	5.000	11.000
kamer 6 : Ondernemers Kamer	-	2.000
kamer 7 : Geuzenkamer	-	-
kamer 9 : Lemsteraken Kamer	9.000	7.000
kamer 10 : Maritieme Kamer	13.000	13.000
kamer 11 : Vereeniging Kamer	-	2.000
kamer 12 : Jachten Kamer	4.000	6.000
kamer 14 : 's Gravenhage Kamer	2.000	2.000
kamer 15 : New York Kamer	11.567	10.373
kamer 16 : Londen Kamer	12.000	4.000
kamer 17 : Navigator Kamer	12.000	2.000
kamer 18 : De Ruyter Kamer	26.000	24.000
kamer 19 : Amsterdam Kamer	2.000	-
totaal participatieovereenkomst 2° fase	104.567	96.373
totaal Heeren en Dames XVII	152.373	213.243

	2019	2018
	euro	euro
participatieovereenkomst 3° fase		
kamer 10 : Maritieme Kamer	2.000	-
totaal Heeren en Dames XVII	198.567	152.373

De overige baten en lasten van €23.665 (2018: €25.537) betreffen bijdrages van leden voor het deelnemen aan de activiteiten.

	2019	2018
	euro	euro
rentebaten		
ABN AMRO	-	-
ING	-	13
totaal rente baten	-	13

personeel
Gedurende 2019 heeft de Stichting evenals in 2018 geen personeelsleden in dienst.

beloning bestuurders
Het bestuur van Het Compagnie Fonds ontvangt geen beloning of vergoedingen.

gebeurtenissen na balansdatum
De maatregelen die genomen zijn in de strijd tegen het Corona-virus hebben impact op de gehele Nederlandse samenleving. Ook Het Compagnie Fonds wordt hiermee geconfronteerd. Het eigen vermogen en de liquiditeitspositie is echter voldoende gezond om dit te kunnen opvangen waardoor de gevolgen geen impact op de continuïteit en de jaarrekening 2019 van Het Compagnie Fonds hebben.

overige gegevens
statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming
In de statuten zijn geen bepalingen opgenomen ten aanzien van de bestemming van het resultaat.

Heeren XVII Cup in Cowes, juni 2019

controle- verklaring

van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting
Het Compagnie Fonds te Amsterdam.

A. verklaring over de in het financieel verslag opgenomen jaarrekening 2019

ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Het Compagnie Fonds te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit financieel verslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Het Compagnie Fonds per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C2 Kleine fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

de basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Het Compagnie Fonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid

spreker Peter Glas (Deltacommissaris) bij het Jaardiner, november 2019

van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. verklaring over de in het financieel verslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controle-verklaring daarbij, omvat het financieel verslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn C2 Kleine fondsenwervende organisaties.

C. beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de

in Nederland geldende RJ-Richtlijn C2 Kleine fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming

zomerse vaartocht Christiaan Brunings, juli 2019

met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen

dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 22 juni 2020

Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:
G. Visser RA

participanten het compagnie fonds 2019

• Jack Berk
<i>New York Kamer</i>	• Kommer Damen
<i>Maritieme Kamer</i>
• Frank van Beuningen
<i>Maritieme Kamer (Navigator)</i>	• Alder Diesch
<i>De Ruyter Kamer</i>
• Gregor Bollen
<i>Amsterdam Kamer</i>	• Thom Dijkman
<i>Maritieme Kamer (Lemsteraken)</i>
• Kees Boodt
<i>De Ruyter Kamer (Juristen)</i>	• Gerard Dijkstra
<i>Maritieme Kamer</i>
• Romeo van der Borch
<i>De Ruyter Kamer</i>	• Evert van Dishoeck
<i>Maritieme Kamer</i>
• Arjen Conijn
<i>Maritieme Kamer</i>	• Jan Willem Doeksen
<i>Maritieme Kamer</i>
• Keesjan Cordia
<i>New York Kamer</i>	• Tietse van Dorp
<i>Maritieme Kamer (Lemsteraken)</i>
• Roos Damen
<i>Londen Kamer</i>	• Remko Eddes
<i>Amsterdam Kamer</i>

• Richard Engelaar
<i>De Ruyter Kamer</i>	• Harry Heijst
<i>Maritieme Kamer (Navigator)</i>
• Gep Geesink
<i>Maritieme Kamer (Navigator)</i>	• Maarten van Hengel
<i>New York Kamer</i>
• Gerhard Gispén
<i>De Ruyter Kamer (Juristen)</i>	• Koos van den Heuvel
<i>De Ruyter Kamer</i>
• Harold Goddijn
<i>Maritieme Kamer</i>	• Willem van den Heuvel
<i>Maritieme Kamer</i>
• Richard Govers
<i>Londen Kamer</i>	• Herman Hintzen
<i>Londen Kamer</i>
• Leo Greve
<i>Londen Kamer</i>	• Pieter Hoek
<i>Maritieme Kamer (Geuzen)</i>
• Michiel de Haan
<i>Maritieme Kamer (Navigator)</i>	• Sam van Holthe
<i>Londen Kamer</i>
• Aad Hartevelt
<i>De Ruyter Kamer</i>	• Pieter Houting
<i>Maritieme Kamer</i>
• Pieter Heerema
<i>Maritieme Kamer</i>	• Jan Huisman
<i>De Ruyter Kamer</i>
• Ferdinand ter Heide
<i>Maritieme Kamer (Jachten)</i>	• Sytze de Jong
<i>Maritieme Kamer (Navigator)</i>

• Maarten de Jong
<i>New York Kamer</i>	• Paul Mönking
<i>Maritieme Kamer (Navigator)</i>
• Tom Jongen
<i>De Ruyter Kamer</i>	• Frank Moore
<i>New York Kamer</i>
• Isaïc Kalisvaart
<i>De Ruyter Kamer</i>	• F. Peek-Pel
• Pieter Keijzer
<i>Maritieme Kamer (Navigator)</i>	• Annerie Ploumen
<i>De Ruyter Kamer (Juristen)</i>
• Adriaan Koch
<i>Amsterdam Kamer</i>	• Erik Pluimers
<i>Maritieme Kamer (Lemsteraken)</i>
• Pieter Kodde
<i>New York Kamer</i>	• Peter Rauwerda
<i>Maritieme Kamer (Navigator)</i>
• Lukas Kolff
<i>Londen Kamer</i>	• Volckert van Reesema
<i>New York Kamer</i>
• John Krediet
<i>New York Kamer</i>	• Henri Remmers
<i>De Ruyter Kamer (Den Haag)</i>
• Jaap Kuiper
<i>Maritieme Kamer</i>	• Barry de Reuver
<i>Londen Kamer</i>
• Arend Lambrechtsen
<i>Maritieme Kamer (Geuzen)</i>	• Gijs de Reuver
<i>Londen Kamer</i>
• Frederik Laumans
<i>De Ruyter Kamer</i>	• Alexander Roepers
<i>New York Kamer</i>
• Charles Laurey
<i>Londen Kamer</i>	• Roelf Rogaar
<i>De Ruyter Kamer</i>
• Bernard van Liemt
<i>Maritieme Kamer (Geuzen)</i>	• Peter Roorda
<i>De Ruyter Kamer (Juristen)</i>
• Danial Mahyari
<i>De Ruyter Kamer</i>	• Coen van Rosmalen
<i>Londen Kamer</i>
• Robert van der Meer
<i>De Ruyter Kamer (Den Haag)</i>	• Onno Ruding
<i>De Ruyter Kamer</i>
• Pamela Meijer - Van Reesema
<i>Amsterdam Kamer</i>	• Joppe Schepers
<i>Londen Kamer</i>
• Rien Meppelink
<i>De Ruyter Kamer (Juristen)</i>	• Manfred Schepers
<i>Londen Kamer</i>
• Huib Menten
<i>Maritieme Kamer</i>	• Michiel Schepers
<i>Maritieme Kamer (Geuzen)</i>

- **Titia Siertsema**
De Ruyter Kamer (Bouw & Cultuur)
- **Robbert Sijbrandij**
Amsterdam Kamer (Londen)
- **Paul Sleurink**
De Ruyter Kamer (Juristen)
- **Rutger van Slobbe**
Maritieme Kamer
- **Jan Karel Smeets**
New York Kamer
- **Roald Smeets**
New York Kamer
- **Brenda Smits-Keijzer**
De Ruyter Kamer (Bouw & Cultuur)
- **Herman Spliethoff**
Maritieme Kamer
- **Gert Jan Staal**
De Ruyter Kamer
- **Daniel van Starrenburg**
New York Kamer
- **Ton aan de Stegge**
De Ruyter Kamer
- **Willem Stevens**
De Ruyter Kamer (Juristen)
- **Dirk Stolp**
Maritieme Kamer (Jachten)
- **Koene Talsma**
De Ruyter Kamer
- **Pieter Taselaar**
New York Kamer
- **Jan Piet Teding van Berkhout**
De Ruyter Kamer
- **Jan Hein Tiedema**
De Ruyter Kamer (Vastgoed)
- **Margriet Tiemstra**
De Ruyter Kamer

- **Jan Timmerman**
Maritieme Kamer
- **Jan-Bart Verkuyl**
Londen Kamer
- **Willem Vermeulen**
Maritieme Kamer (Lemsteraken)
- **Daan van Vliet**
De Ruyter Kamer
- **Jaap van Voorst Vader**
Maritieme Kamer (Jachten)
- **Ronald de Waal**
Maritieme Kamer
- **Tom de Waardt**
De Ruyter Kamer
- **Joris van Waesberghe**
De Ruyter Kamer (Vastgoed)
- **Dorus Wajer**
Maritieme Kamer
- **Evert-Jan Wamsteker**
New York Kamer
- **Michiel Wijsmuller**
De Ruyter Kamer
- **Otto Wilten**
Maritieme Kamer (Navigator)
- **Rob van Wingerden**
Maritieme Kamer (Lemsteraken)
- **Michiel Witteveen**
Maritieme Kamer (Jachten)
- **Raoul Witteveen**
New York Kamer
- **Philip ter Woort**
Londen Kamer
- **Cor van Zadelhoff**
Maritieme Kamer (Lemsteraken)

jaardiner, november 2019

47

bijeenkomsten het compagnie fonds 2019

16 maart **rondgang TEFAF**

Op zaterdag 16 maart is er op de TEFAF in Maastricht een informele rondgang gemaakt met participanten van Het Compagnie Fonds onder leiding van Sarah Bosmans (conservator Kunstnijverheid) en Vera Carasso (directeur Museale Zaken). Tijdens de rondgang kwamen we ook langs één van de twee wandtapijten, gebaseerd op een ontwerp van Willem van de Velde de oude, die begin 2020 door Het Scheepvaartmuseum zijn aangekocht met significante steun van Het Compagnie Fonds.

27 maart **Pakhuys bijeenkomst met zeiler Simeon Tienpont**

Woensdag 27 maart was zeiler Simeon Tienpont te gast in Het Scheepvaartmuseum om zijn ambitieuze plannen voor deelname aan de America's Cup 2021 uit de doeken te doen. Tienpont, voormalig schipper van Team AkzoNobel in de Volvo Ocean Race en tweemaal winnaar van de America's Cup, heeft ons deze avond vol enthousiasme verteld over zijn doel. Voorafgaand aan de lezing kon men een kijkje achter de schermen nemen bij de opbouw van de nieuwe Hoofdgalerij in de Noordvleugel.

8 en 9 april **New York**

In april brachten Michael Huijser, Vera Carasso en Betty van Steenvoorn een bezoek aan New York. Op de Clipper Stad Amsterdam, die lag afgemeerd bij de Chelsea Piers, ontvingen zij, samen met burgemeester Femke Halsema, de participanten van de New York Kamer. Tijdens deze bijzondere bijeenkomst vertelde fotograaf en documentairemaker Kadir van Lohuizen over zijn film- en foto project over de stijgende zeespiegel, dat hij in het najaar van 2019 in Het Scheepvaartmuseum zou presenteren. Een dag later kwam de New York Kamer weer samen op uitnodiging van Heer XVII Alexander Roepers, dit keer in de prachtige New York Yacht Club, in het centrum van Manhattan.

6 en 7 juni **Heeren XVII Cup Cowes**

Op donderdag 6 en vrijdag 7 juni is de Heeren XVII Cup gezeild in Cowes op de Isle of Wight. Alle deelnemers werden de eerste dag ontvangen met een welkomstlunch op de Royal Yacht Squadron en een prachtig uitzicht op de Solent. Na de lunch is er goed gezeild met een straffe wind en volop zon in de Osborne Bay en 's avonds een gezellig diner in het lokale

Sir Max Aitken museum tussen een bonte verzameling van bijzondere, maritieme objecten. Op vrijdag 7 juni kwam de regen met bakken uit de lucht en kon er helaas niet gezeild worden. Als alternatief programma is er een bezoek gebracht aan het Osborne House, het zomerverblijf van Koningin Victoria, met een aansluitende borrel in de lokale pub. Om toch even op het water te zijn, zijn we met een boot terugggevaren naar de Royal Yacht Squadron waar we genoten hebben van een heerlijk diner. Ook dit jaar heeft het Londense team de Cup weer mee naar huis weten te nemen!

11 juli vaartocht Stoomschip Christiaan Brunings

Donderdagavond 11 juli hebben we een mooie, zomerse vaartocht met het historische stoomschip Christiaan Brunings over het IJ gemaakt. De brugwachter liet heel even op zich wachten, maar het was een mooi en gezellig moment om met z'n allen te proosten op het museum en de zomer in te luiden. Voorafgaand was er gelegenheid om, onder begeleiding van één van onze museumdocenten, een bezoek te brengen aan de recent geopende tentoonstellingen *Republiek aan Zee* en *Cartografie & Curiosa*.

3 oktober opening Het Compagnie Dek

Met medewerkers van het museum en participanten van Het Compagnie Fonds is op donderdag 3 oktober het prachtige nieuwe ponton terras **Het Compagnie Dek** feestelijk geopend. Daarna was er een exclusieve preview van de tentoonstellingen *Strijd om het IJs* en *Rijzend Water*. Film-maker Kadir van Lohuizen was aanwezig om een toelichting te geven om vanuit zijn eigen artistieke visie de gevolgen die de wereldwijde klimaatcrisis heeft op de stijging van de zeespiegel, toe te lichten.

25 november jaardiner

Tijdens het Jaardiner op het Open Plein heeft Deltacommissaris Peter Glas een levendige presentatie gegeven over zijn taak en visie om de Nederlandse Delta robuust te maken tegen de gevolgen van het veranderende klimaat zodat ons land ook op de langere termijn veilig en leefbaar is. Tevens hebben directeur museale zaken Vera Carasso en senior conservator Jeroen van der Vliet de aanwezigen meegenomen in de grootste aankoop ooit van Het Scheepvaartmuseum; twee zeldzame wandtapijten van Thomas Poyntz ter nagedachtenis aan de slag bij Solebay in 1672 naar een ontwerp van Willem van de Velde de oude.

zomerse vaartocht Christiaan Brunings, juli 2019

nieuws vanuit het museum

medewerkers Het Scheepvaartmuseum bij de
klimaatdemonstratie in Den Haag, september 2019

Het Scheepvaartmuseum heeft in 2019 twee nieuwe semipermanente presentaties en twee tijdelijke tentoonstellingen geopend.

Met de opening van de **Hoofdgalerij** op de begane grond van het museum is de relatie tussen gebouw en collectie voor bezoekers meer zichtbaar geworden. Met de tentoonstelling *Republiek aan Zee*, waarbij aan de hand van 50 topstukken het verhaal van de Republiek der Nederlanden wordt verteld, laat het museum haar positie als toonaangevende museale instelling goed zien. De tentoonstelling plaatst een vertelde geschiedenis binnen een bredere context, waarbij ook de keerzijde van de economische voorspoed en culturele rijkdom naar voren komt. De tentoonstelling vormt het startpunt voor het museumbezoek.

Gelijktijdig met *Republiek aan Zee* opende het museum de nieuwe semipermanente opstelling *Cartografie & Curiosa*, waarin te zien is hoe de Nederlandse zeevaarders vanaf de zeventiende eeuw hun weg vonden en op welke manier deze reizen het Europese wereldbeeld bepaalden. In het

eerste deel gaat de bezoeker aan de hand van eeuwenoude kaarten 'op reis' naar de locaties die de Nederlandse geschiedenis vormden: Zuid-Afrika, Indonesië, Japan, Australië en Brazilië. Het tweede deel van de tentoonstelling omvat het curiositeitenkabinet: een schatkamer vol oogstrelende objecten, die werden meegenomen en de onbekende wereld – letterlijk – in huis haalden.

Op 4 oktober openen vervolgens *Rijzend Water* van fotojournalist Kadir van Lohuizen en *Strijd om het IJs*. De tentoonstelling *Strijd om het IJs* belicht de Nederlandse historische betrokkenheid in het Noordpoolgebied aan de hand van thema's als de mythische pool, de eerste pogingen om een noordelijke doorvaart te vinden, de walvisvaart, de overwintering op Nova Zembla als nationaal epos, wedijver en wetenschap en de opkomst van het toerisme. *Rijzend Water* daarentegen is een echte wake-up call. Het laat zien dat klimaatverandering niet meer te stoppen is, maar enkel nog vertraagd kan worden. Kadir van Lohuizen reflecteert vanuit zijn eigen artistieke visie en discipline op de gevolgen die de klimaatcrisis wereldwijd

heeft op de stijging van de zeespiegel. De tentoonstellingen kregen veel media-aandacht zoals de voorpagina en een special in Trouw, en in een uitzending van EenVan-daag. Beide presentaties laten zien hoe de mens geconfronteerd wordt met grote uitdagingen. Door maritieme ontwikkelingen uit het verleden, heden en toekomst aan te grijpen stimuleert het museum de dialoog over actuele thema's, zoals in dit geval de klimaatcrisis.

De vier nieuwe opstellingen in 2019 dragen daarnaast gezamenlijk bij aan de nieuwe koers van het museum en het motto *Water verbindt werelden*: ze laten de bezoeker via steeds andere perspectieven zien hoe sterk de samenleving en de maritieme wereld verbonden zijn, en welke impact dat heeft op het leven van zoveel individuen.

bezoekers

Het Scheepvaartmuseum trok in 2019 310.609 museumbezoekers. Ondanks de succesvolle lancering van de nieuwe tentoonstellingen is er geen significante groei in betalende bezoekers waarneembaar. Opvallend is dat het aantal kinderen dat in schoolverband naar het museum komt wel blijft stijgen en er is een groei in het percentage (volwassen) museumkaarthouders. De internationale toerist vormt met 35% van het totaal aantal bezoekers nog steeds de grootste groep bezoekers, direct gevolgd door de cultuurliefhebber die 25% van het totaal uitmaakt. Deze laatste doelgroep komt vaker naar het museum dan voorheen.

waardering

Ten opzichte van de museumbenchmark is de waardering van het overall bezoek met een 8,2 in 2019 onverminderd hoog. Nederlandse bezoekers geven gemiddeld een 8,1 en buitenlandse bezoekers een 8,5. Beide waarderingen liggen hoger dan de museumbenchmark van 8,0. Veel bezoekers geven tevens aan een herhaalbezoek aan het museum te overwegen. In november nam Het Scheepvaartmuseum deel aan het Amsterdam Light Festi-

val; op de façade van het museum visualiseerde de Deense kunstenaar Martin Ersted de opwarming van de aarde door grafieken over de wereldwijd stijgende temperaturen te vertalen naar bewegende laserlijnen in het werk *The Ice is Melting at the Pøules*. Ook vond met de kunstenaar een debat plaats – mooi aansluitend bij de thematiek van de tentoonstellingen *Rijzend Water* en *Strijd om het IJs*.

educatie

Het jaar 2019 stond in het teken van een breed aanbod van programma's voor het basis- en voortgezet onderwijs. Vooral de groei van leerlingen van buitenlandse scholen in het voortgezet onderwijs valt op. Veelal zijn dit kinderen die in het kader van een schooluitwisselingsprogramma samen met een Nederlandse partner het museum bezoeken. Kennelijk wordt Het Scheepvaartmuseum gezien als een goede locatie om het (maritieme) verhaal van Nederland te vertellen en te beleven.

Bij de drie onderwijsstaken in 2019 opende Het Scheepvaartmuseum de deuren om leerlingen en ouders een leuke en leerzame dag te bezorgen. Gratis toegang en veel extra activiteiten brachten op deze dagen in totaal zo'n 1.560 leerlingen naar het museum. Opvallend was dat het publiek tijdens deze dagen meer divers was.

collectie en onderzoek

collectieverwerving

In 2019 werden door aankoop of schenking veel nieuwe aanwinsten aan de museumcollectie toegevoegd. Deze verwervingen illustreren de breedte en variëteit van de collectie van Het Scheepvaartmuseum.

Zo werd tijdens Art Rotterdam het vierluik *The battle & water angle* van Ade Darmawan aangekocht, waarin de prentkunstenaar een hedendaagse visie geeft op het koloniale verleden.

Verder werden aan de collectie toegevoegd:

- een zeventiende-eeuwse entersabel;
- een tinnen dienblad met de afbeelding van een achttiende-eeuws koopvaardij-schip;
- een aquarel vervaardigd door Johan Hendrik van Mastenbroek (1875-1945) van een motorschip waar de bemanning op het dek bezig is met het pavoiseren van het schip;
- een tekening van een futuristische prauwenreis door Robbert Das;
- een omvangrijke selectie havenspeelgoed vervaardigd door Bruynzeel in de oorlogsjaren 1944-1945;
- een collectie van 126 glasnegatieven die het dagelijks leven aan boord van een koopvaardij-schip van de Stoomvaart Maatschappij Nederland rond 1909 laten zien.

Ook werden in 2019 belangrijke voorbereidingen getroffen voor de verwerving van twee zeldzame wandtapijten naar ontwerp van Willem van de Velde de Oude (1611-1693). In januari van 2020 zijn deze ook daadwerkelijk door het museum aangekocht

kenniscentrum en fellowships

Ook in 2019 zijn er verschillende fellows actief geweest in Het Scheepvaartmuseum. Twee onderzoekers met een Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship en één onderzoeker met een Dr. Ernst Crone Fellowship. Zij richtten zich in hun onderzoek onder andere op: de iconografie van zeventiende-eeuwse admiraalsportretten; de vervaardiging en verspreiding van achttiende-eeuwse gelegenheidsglazen met afbeeldingen van walvisvangst; het manuscript dat ten grondslag lag aan de eerste Nederlandse zeereis naar Azië. De onderzoeksresultaten werden gepresenteerd in verschillende artikelen en lezingen en tijdens de goed bezochte fellowshipsmiddag in het museum op 22 februari 2019.

Dankzij de genereuze bijdrage van Stichting Het Meyjes Fonds kon het museum in 2019 een nieuwe wetenschappelijke onderzoeker aanstellen. Deze eerste Meyjes wetenschappelijke onderzoeker richt zich op de Amsterdamse (houten) scheepsbouw en plaatst deze in een landelijke en internationale context. Met de financiering van het Meyjes Fonds is deze onderzoeker voor twee dagen in de week voor vijf jaar aangesteld. Dit model is vervolgens ook toepasbaar voor soortgelijke tijdelijke onderzoekers.

